

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
Abstract	ง
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ช
สารบัญ	ผ
สารบัญตาราง	ว
สารบัญแผนภูมิ	ง
บทที่ 1 บทนำ	
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
กรอบแนวคิดในการศึกษา	4
บทที่ 2 วิธีการศึกษา	
ระเบียบวิธีการศึกษา	7
ขั้นตอนการศึกษาแนวคิด ทิศทาง นโยบายและยุทธศาสตร์ที่ผ่านมา	7
ขั้นตอนการประเมินระดับความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายสุขภาพดีถ้วนหน้า ในปี 2543	10
ขั้นตอนการสังเคราะห์แนวคิดและเสนอนโยบายสาธารณสุข	11
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	13
เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการศึกษาแนวคิด ทิศทาง นโยบายและยุทธศาสตร์ ที่ผ่านมา	13
เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการประเมินความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายสุขภาพดี ถ้วนหน้า ปี 2543	14
การบริหารงานวิจัยภาคสนาม	16
การวิเคราะห์ข้อมูล	16

บทที่ 3 บนเส้นทางสู่การบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้า

06	วิวัฒนาการของนโยบายการบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้าในระดับสากล	17
08	ยุคก่อนปี พ.ศ. 2445	17
32	ยุคการจัดตั้งองค์การความร่วมมือในยุโรปและอเมริกาเหนือ	17
38	ยุคเริ่มต้นองค์การอนามัยโลก	18
89	ยุคการสาธารณสุขมูลฐาน	19
89	การเคลื่อนไหวหลังการประกาศแถลงการณ์ว่าด้วยการสาธารณสุขมูลฐาน	22
601	วิวัฒนาการของนโยบายการบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้าในประเทศไทย	24
	ยุคก่อนปี พ.ศ. 2445	24
151	ยุคการแพทย์แผนปัจจุบัน	25
151	ยุคกำเนิดนโยบายการควบคุมโรคระบาด	25
151	ยุคการใช้รูปแบบของการณรงค์มวลหมู่	26
151	ยุคการหารูปแบบการจัดบริการสาธารณสุข	30
151	โครงการวัดโบสถ์	30
151	โครงการสารภี	32
151	โครงการบ้านไผ่	36
151	โครงการลำปาง	37
151	โครงการสระเม็ງ	43
151	โครงการจะนะ	44
151	โครงการโนนไทย	47
151	การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการ	49
151	การแบ่งส่วนราชการของกระทรวงสาธารณสุข	50
151	บริบททางการเมืองที่นำไปสู่การสนับสนุนนโยบายการบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้า	56
151	วิวัฒนาการขององค์ประกอบงานสาธารณสุขมูลฐาน	67
151	ตัวชี้วัดผลการบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้า	69
151	บทบาทความช่วยเหลือจากต่างประเทศ	73
151	บทบาทขององค์กรเอกชนในการพัฒนาสาธารณสุข	74

บทที่ 4 สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ ประชากร และสังคม

สภาวะการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ	80
สภาวะการณ์ทางด้านประชากร	90
การกระจายของประชากร	92
ความหนาแน่นของประชากร	97
อัตราส่วนเพศ	98
โครงสร้างประชากร	99
สภาวะการณ์ทางด้านสังคม	103

บทที่ 5 กลยุทธ์เพื่อการบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้า

การสาธารณสุขมูลฐานในฐานะกลยุทธ์หลัก	121
พัฒนาการของกลยุทธ์เพื่อสุขภาพดีถ้วนหน้า	122
การมีส่วนร่วมของชุมชน	125
กลยุทธ์ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน	126
การเตรียมการและพัฒนาการของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชน	127
การดำเนินการตามแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน	130
การปรับเปลี่ยนระบบสาธารณสุข	137
พัฒนาการของกลยุทธ์การปรับเปลี่ยนระบบบริการสุขภาพ	139
การร่วมมือประสานงานระหว่างสาขา	143
กลยุทธ์ในการพัฒนาการร่วมมือประสานงานระหว่างสาขา	145
การพัฒนาด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม	150
การดำเนินการตามกลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม	150
วิเคราะห์กลยุทธ์ที่ใช้ในการดำเนินการตามแนวทางสาธารณสุขมูลฐาน	155

บทที่ 6 ระบบสุขภาพไทย

วิวัฒนาการของระบบสุขภาพไทย	159
ระบบบริการสุขภาพในปัจจุบัน	161
ทรัพยากรสาธารณสุข	162
กำลังคน	162
สถานบริการสุขภาพ	168
เวชภัณฑ์และเทคโนโลยีสนับสนุน	172

องค์ความรู้	175
การบริหารจัดการ	175
นโยบายและแผนสาธารณสุข	176
ระบบกฎหมาย	177
ระบบการติดตาม กำกับ และประเมินผล	178
พัฒนาการของระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุข	178
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ	179
ภาครัฐ	179
ภาคเอกชน	180
ความเข้มแข็งของกลไกนโยบาย	182
การจัดบริการสุขภาพ	183
การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ผ่านมา	185
การคลังสาธารณสุขไทย	191
ปัญหาจากระบบสุขภาพในปัจจุบัน	194
ความไม่เป็นธรรมทางด้านบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข	195
ประสิทธิภาพของระบบบริการสาธารณสุข	200
คุณภาพมาตรฐานของบริการ	200
การเข้าถึงบริการของผู้ป่วยในยามฉุกเฉิน	201
ความครอบคลุมในหลักประกันด้านสุขภาพ	201
สรุปปัญหาของระบบสุขภาพที่ผ่านมา	203
บทที่ 7 สถานะสุขภาพ	
สถานะสุขภาพในภาพรวม	204
อัตราการตาย	205
อัตราการเกิดมีชีพ	211
อายุคาดหมายเฉลี่ย	213
ความสูญเสียจากโรค (Burden of Disease)	216
ผลกระทบของงานสุขศึกษา	221
ผลกระทบงานโภชนาการ	221
ผลกระทบของงานอนามัยแม่และเด็ก และการวางแผนครอบครัว	229

ผลกระทบงานสุขภาพิบาลและจัดหาน้ำสะอาด	235
ผลกระทบของการควบคุมโรคประจำถิ่น	236
โรคที่อัตราการป่วยไม่ลดลง หรือมีอัตราเพิ่มขึ้น	237
โรคที่อัตราการป่วยมีแนวโน้มลดลง	242
โรคที่เคยมีอัตราป่วยหรืออัตราความชุกสูง แต่ในปัจจุบันสามารถกำจัดได้	248
โรคที่ในอดีตเคยมีอัตราการระบาดลดลงแต่ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น	249
ผลกระทบของการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	251
ผลกระทบการรักษาพยาบาลเบื้องต้นและการจัดหาายที่จำเป็น	254
ผลกระทบงานทันตสาธารณสุข	256
ผลกระทบต่อสุขภาพจิต	258
ผลกระทบการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ในชุมชน	272
ผลกระทบของการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และโรคไม่ติดต่อ	276
ผลกระทบการป้องกันแก้ไขมลภาวะและสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษเป็นภัย	285
ผลกระทบงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข	290
บทที่ 8 สถานะสุขภาพในระดับพื้นที่และบุคคล	
ความเสมอภาคทางด้านสุขภาพ	296
การเข้าถึงบริการ	316
หลักประกันสุขภาพ	334
คุณภาพบริการ	348
การวิเคราะห์ในระดับครัวเรือน	351
มุมมองของประชาชน: การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ	353
สถานะสุขภาพประชาชน	354
การเข้าถึงบริการ	355
ความเสมอภาคในการรับบริการ	356
คุณภาพบริการ	357
กระบวนการในการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน	357

	หน้า
บทที่ 9 สรุปและเสนอแนะ	
สภาพการณ์ที่ผ่านมา	359
กลยุทธ์การดำเนินการที่ผ่านมา	361
กลยุทธ์ที่ควรดำเนินการในอนาคต	366
ความสัมพันธ์ของกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการดำเนินการในอนาคต	387
ภาคผนวกที่ 1 การเลือกพื้นที่ศึกษา และตัวอย่าง	
พื้นที่ในการศึกษา	389
พื้นที่ดีเด่น	389
พื้นที่ประวัติศาสตร์	390
พื้นที่ที่มีการเคลื่อนไหวทางสังคมที่เข้มแข็ง	391
พื้นที่ที่ตกเกณฑ์ จปฐ.	391
พื้นที่เทศบาล	391
การเลือกตัวอย่าง	392
ขนาดตัวอย่าง	396
ลักษณะของตัวอย่าง	397
ภาคผนวกที่ 2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ	
แบบสอบถามการประเมินความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายสุขภาพดีถ้วนหน้า ปี 2543	403
แนวคำถามสำหรับผู้บริหาร กระทรวงสาธารณสุข และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ	410
การดำเนินงานด้านสาธารณสุขมูลฐานในประเทศไทย	
แนวคำถามในการสนทนากลุ่มที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	411
แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม key informant ที่อยู่ในพื้นที่	412
แนวคำถามสำหรับผู้นำชุมชน	416
คำถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	418
ภาคผนวกที่ 3 การบริหารงานวิจัย	
การบริหารงานวิจัย	422
การเตรียมและจัดการภาคสนาม	422
การเก็บรวบรวมข้อมูล	423
การบรรณาธิกรข้อมูลและการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล	428